

MANIFEST DE LA REIAL ACADÈMIA EUROPEA DE DOCTORS PER A LA DEFENSA DELS OCEANS

MANIFEST DE GALÁPAGOS

Les Illes Galápagos són Patrimoni de la Humanitat i, sens dubte, un dels llocs biodiversos més protegits del món, gràcies a una estricta política de conservació, a un seguit d'iniciatives de recerca i a una enorme consciència dels seus habitants, fruit d'anys d'educació, sensibilització i accions, encaminades a un fi últim: tenir cura d'aquest tresor ecològic i permetre que segueixi sent el gran laboratori des del qual Charles Darwin es va inspirar per canviar la història de la biologia i el concepte d'evolució, amb la seva obra *L'origen de les espècies*. Des del 1959, el Govern d'Equador ha mantingut el 97 % de l'arxipèlag estrictament regulat i ha aconseguit protegir de pressions antropogèniques aquest hàbitat únic; és imprescindible que la resta del món col·labori en aquests esforços.

Els mars són, a més d'una via de connexió cultural i econòmica al llarg de la història, proveïdors d'aliments i elements que poden garantir la vida a la Terra, així com els generadors de l'aparició de fenòmens atmosfèrics que són font d'aigua dolça i, per tant, no poden ser l'abocador dels nostres productes de rebuig.

Un dels principals problemes que afecta les illes de manera especial, a causa de la fragilitat de la seva biodiversitat, és l'acumulació de plàstics i microplàstics a les aigües que les banyen; aquests representen un greu perill per a la supervivència de la vida marina amb les conseqüències que això comporta. La contaminació plàstica és perpètua, persistent i omnipresent. És un problema global creixent, particularment per a les illes aïllades. Tot i ser una de les àrees més verges i rigorosament protegides a escala mundial, l'arxipèlag de les Galápagos no és immune a aquesta amenaça que cada cop és més severa.

La invenció del plàstic ha estat una de les grans aportacions tecnològics de la humanitat i ha permès avenços significatius a escala industrial, sanitària, domèstica i social. El seu ús s'ha generalitzat de manera que ha esdevingut un element quotidià i continua sent essencial en alguns sectors. Però avui dia també és un problema important el maneig dels seus residus, de manera especial els microplàstics que acaben als oceans i engolits per la fauna marina. Les Illes Galápagos no són alienes a aquesta problemàtica i la seva fauna i flora marina i terrestre estan sent afectades severament, incloent fins avui 53 espècies; atès que els humans hem estat la causa del problema, també tenim la responsabilitat de buscar com mitigar aquest impacte.

És obvi que no serem capaços de resoldre aquesta situació a curt termini. També és evident que cal incrementar els esforços dirigits a l'educació de les noves generacions i que, com a resultat d'això, siguin cada cop més els joves del món que es comprometin seriosament a combatre aquesta amenaça i participin activament en la cerca de solucions. Aconseguir aquest objectiu requerirà esforços a tots els nivells i en totes les esferes.



Reial Acadèmia Europea de Doctors
Real Academia Europea de Doctores
Royal European Academy of Doctors
BARCELONA - 1914



Ja que va ser aquí, en aquestes Illes Encantades, on Darwin es va inspirar, és des d'on vam llançar aquest manifest per demanar al món que sigui capaç de fer -figurativament- un salt evolutiu i passar d'*Homo sapiens* -que vistos els problemes que provoquem en el planeta, cada cop ho som menys- a convertir-nos en *Homo galapagensis*, terme que representaria una convivència respectuosa i harmònica entre l'ésser humà i el medi natural. Necessitem que aquest sigui un nou procés de la nostra evolució com a espècie per recuperar una societat més sostenible, més respectuosa amb el medi ambient, més conscient dels riscos que correm davant de l'escalfament global i la consegüent crisi climàtica, davant de la sobreexplotació dels mars, la pesca il·legal o la superpoblació. És fonamental passar de l'antropocentrisme al biocentrisme per actuar des del respecte a la resta d'espècies. Ho devem al planeta i a les generacions futures.

Per totes aquestes raons, nosaltres, el grup format per guanyadors del Premi Nobel, acadèmics, artistes i membres de la societat civil, que hem viatjat a les Illes Galápagos per conèixer aquests problemes i reflexionar sobre les possibles solucions, després d'analitzar i detectar diverses situacions que afecten les illes i, per tant, en major o menor mesura el nostre hàbitat,

Declarem:

1. Hi ha la necessitat d'una gestió integral de l'aigua potable a les poblacions, especialment la de les illes, que forma part substancial de la geodiversitat d'una zona, que han de tenir capacitat de gestió sobre els seus recursos, amb èmfasi en la resolució dels problemes que afecten els països menys desenvolupats, fent ús de les tecnologies que ja existeixen per ajudar a mitigar un problema que clarament compromet la nostra supervivència.
2. L'educació és la pedra angular per preservar la nostra riquesa biològica. És fonamental maximitzar els programes educatius a tots els nivells de la població, amb especial dedicació als països amb menys recursos, a través de l'ajut internacional, i les eines tecnològiques i comunicatives a la nostra disposició, utilitzant estratègies que han donat tan bons resultats en el passat per a altres campanyes de sensibilització social, incloent-hi la consideració de l'ús universal d'internet com a dret humà fonamental per al lliure accés a la cultura i la formació, sense que aquests depenguin de variables econòmiques.
3. És imprescindible que, des del món de la cultura, la ciència, les humanitats, les noves tecnologies o les diverses arts, es dediqui un esforç especial a posar en valor la problemàtica del plàstic als oceans, que és universal, i que els seus llenguatges serveixin per sensibilitzar eficientment les noves generacions sobre la necessitat de canvis substancials en determinades pràctiques de vida que col·laboren dia a dia en la destrucció del nostre entorn.
4. El capital natural representat pels mars i els oceans s'ha de protegir amb el màxim rigor a través de tractats internacionals. Instem especialment les Nacions Unides, els



països europeus no comunitaris, els països que conformen l'espai iberoamericà, organitzacions multilaterals i molt singularment la Unió Europea -per les competències que li confereix el Tractat de Lisboa- que posin tots els seus esforços en les negociacions que ja estan en curs i puguin cristal·litzar, en poc temps, en un tractat internacional que sigui un instrument eficaç de protecció i control, ja que el temps que tenim per a les solucions s'està exhaurint al mateix ritme que els recursos que estem consumint.

5. És fonamental que organitzacions filantròpiques, governs i institucions internacionals promoguin de manera immediata tota mena d'iniciatives, que estimulin la creativitat innata dels éssers humans, per cercar solucions efectives i viables per a la preservació dels mars i oceans, i que aquestes solucions incloguin eines tecnològiques que ens permetin netejar els nostres mars -que representen el 70 % de la superfície del nostre planeta- i tinguem corrents marins que portin vida i no escombraries a les nostres costes. Per això la prevenció és la clau. La manera més efectiva de reduir els efectes de la contaminació plàstica i el seu impacte en la salut humana i animal és prevenir la seva arribada a l'oceà. És imprescindible fer servir la ciència per trobar solucions efectives.
6. És més necessari que mai que es realitzin esforços "*glocals*", és a dir, d'acció local immediata amb repercussions globals, similars als que s'han adoptat a les Illes Galápagos per mitigar els efectes d'aquests contaminants i deixalles a l'oceà que, gradualment, tenen impacte en la preservació de la biodiversitat, ja que això assegurarà als nostres descendents que puguin transmetre als seus un planeta més viu, blau i sostenible que el que la nostra generació va heretar i que, sens dubte, va empitjorar amb les seves accions.
7. És fonamental que hi hagi un compromís internacional, en forma de tractat, amb tots els instruments jurídics necessaris, per al compliment de les lleis ja existents de protecció del medi ambient i les que es puguin posar en marxa per a la detecció d'aquests problemes que aquí assenyallem. És fonamental que es creï una comissió global per a la mitigació dels efectes de la contaminació plàstica en els oceans.
8. Per això, suggerim que la Unió Europea estableixi una oficina especial per a la preservació dels mars i les fonts d'aigua potable, que serà la que canalitzi, supervisi i coordini els esforços que cal fer en el present i en el futur, amb la finalitat de redreçar un rumb que de moment va directe a una tempesta les conseqüències de la qual poden comprometre seriosament el nostre futur i el de les generacions futures.

Signat a la Universitat de San Francisco de Quito, Equador, el 5 de setembre de 2022.